

ԷԿԼՕՑ ՈՒՎԿ ՄՊԸ

ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

		(հազար դրամ)	
Ծանոթագրություն		2014թ.	2013թ.
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	4	244,757	185,638
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	4	(61,606)	(47,826)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		183,151	137,812
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	5	27,431	32,031
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր		(398)	(88)
Արտարժույթային գործարքներից ստացված զուտ վնաս	6	(441)	(148)
Այլ գործառնական եկամուտ	7	50,400	61,330
Գործառնական եկամուտ		260,143	230,937
Վարկերից և այլ փոխառություններից առաջացած կորուստներ	8	(70,570)	(52,094)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	9	(76,800)	(53,163)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(30,343)	(29,297)
Այլ ծախսեր	11	(7,561)	(6,799)
Շահույթ՝ մինչև հարկվելը		74,869	89,584
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(14,973)	(18,328)
Շահույթ՝ հարկումից հետո		59,896	71,256
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		59,896	71,256

Արմեն Սուրադյան
Գործադիր տնօրեն

Կարինե Պապուջյան
Գլխավոր հաշվապահ

ԷԿԼՕՑ ՈՒՎԿ ՄՊԸ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2014թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ

	Ծանոթագրություն	(հազար դրամ)	
		2014թ.	2013թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ	13	2,682	2,750
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	14	173,277	16,662
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	15	1,258,660	1,297,620
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	10,051	9,611
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		3,907	227
Ստացվելիք տոկոսներ		29,638	6,378
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	17	11,600	852
Այլ ակտիվներ	18	33,182	25,349
Ընդամենը՝ ակտիվներ		1,522,998	1,359,449
Պարտավորություններ			
Հաճախորդներից ներգրավված փոխառություններ	19	804,136	656,653
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ		453	220
Վճարվելիք տոկոսներ		11,498	10,778
Այլ պարտավորություններ	20	71,425	82,163
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		887,512	749,814
Կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	21	575,590	538,379
Գլխավոր պահուստ		59,896	71,256
Կուտակված շահույթ		635,486	609,635
Ընդամենը՝ կապիտալ		1,522,998	1,359,449
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		1,522,998	1,359,449

Արմեն Մուրադյան
Գործադիր տնօրեն

19.03.2015թ.

Կարինե Պապուջյան
Գլխավոր հաշվապահ

ԷԿԼՕՑ ՈՒՎԿ ՄՊԸ

ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)

	Կանոնադրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը կապիտալ
Մնացորդը 01 հունվարի 2013թ. <i>Բաժնետերերի հետ գործարքներ այդ թվում՝</i>	515,707	-	22,672	538,379
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	22,672		(22,672)	-
Շահաբաժին <i>Համապարփակ եկամուտ</i>			71,256	71,256
Շահույթ ժամանակշրջանի համար	538,379	-	71,256	609,635
Մնացորդը 31 դեկտեմբեր 2013թ.	538,379	-	71,256	609,635
Մնացորդը 01 հունվարի 2014թ. <i>Բաժնետերերի հետ գործարքներ այդ թվում՝</i>	538,379	-	71,256	609,635
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում	37,211		(37,211)	-
Շահաբաժին <i>Համապարփակ եկամուտ</i>			(34,045)	(34,045)
Շահույթ ժամանակշրջանի համար			59,896	59,896
Մնացորդը 31 դեկտեմբեր 2014թ.	575,590	-	59,896	635,486

Արմեն Սուրադյան
Գործադիր տնօրեն

Կարինե Պապուջյան
Գլխավոր հաշվապահ

ԷԿԼՕՑ ՈՒՎԿ ՄՊԸ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)

	2014թ.	2013թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից	213,170	181,110
Ստացված տոկոսներ	(57,760)	(40,444)
Վճարված տոկոսներ	59,373	55,438
Կորուստների վերականգնում	27,732	32,031
Ստացված գուտ կոմիսիոն գումարներ	(56,773)	(48,964)
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	(48,520)	(19,015)
Վճարված հարկեր	(194,149)	(257,535)
Տեղաբաշխված միջոցների նվազում (ավելացում)		
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ գործառնական գործունեությունից	(45,376)	(75,248)
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր գործառնական գործունեությունից	(102,303)	(172,627)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)		(1,272)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(11,189)	(574)
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(11,189)	(1,846)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		
Վճարված շահաբաժիններ	(34,045)	
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում(նվազում)	147,483	170,219
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	113,438	170,219
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(13)	(46)
Դրամական միջոցների գուտ հոսք	(67)	(4,300)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	2,777	7,077
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	2,710	2,777

Արմեն Մուրադյան
Գործադիր տնօրեն

Կարինե Պապուջյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Հիմնական գործունեություն

ԷԿԼՕՖ ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (այսուհետև՝ Կազմակերպություն) իրավաբանական անձ հանդիսացող առևտրային կազմակերպություն է:

Կազմակերպությունը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի 2006թ. հոկտեմբերի 17-ի N 617 Ա որոշմամբ: Վարկային կազմակերպության գրանցման վկայականի համարն է՝ 17:

Համաձայն կանոնադրության Կազմակերպության գործունեության նպատակներն են.

- փոխառություններ և վարկեր տրամադրել ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց: Տնրամադրված վարկերը հիմնականում սոցիալ-տնտեսական խնդիրները լուծելու, պայմաններ բարելավելու, ինքնուրույնությունը ամրապնդելու նպատակ պետք է հետապնդել,
- փոխառություններ կամ վարկեր տրամադրել այն անհատ ձեռնարկատերերին կամ իրավաբանական անձանց, որոնք նպաստում են փոքր և միջին բիզնեսի կայացմանը և զարգացմանը, ինչպես նաև աշխատատեղերի ստեղծմանը և պահպանմանը.
- փոխառություններ կամ վարկեր տրամադրել եկեղեցիներին, եկեղեցահար հաստատություններին, քրիստոնեական կազմակերպություններին, ոչ առևտրային կազմակերպություններին և ՀՀ համայնքներին, որոնք ուղղված են սոցիալական, կրթական, առողջապահական և այլ ծրագրերի կատարմանը:

Կազմակերպության գտնվելու վայրը և իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Էջմիածին, Բաղրամյան 2/1: Կազմակերպության աշխատողների ցուցակային թվաքանակը 2014թ. կազմել է 36 մարդ:

2. Պատրաստման հիմունքներ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների ("ՖՀՄՍ") պահանջների համաձայն:

Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Կազմակերպության գործառնական արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Կազմակերպության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում՝ որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Գործունեության անընդհատությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով գործունեության անընդհատության սկզբունքի վրա, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում սովորական գործունեության ընթացքում:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտերը կհոսեն Կազմակերպություն, և ստացված եկամուտը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Կազմակերպությունից, և ծախսը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Տոկոսային ծախսեր և եկամուտներ

Ստացվելիք տոկոսային եկամուտները, ինչպես նաև վճարվելիք տոկոսային ծախսերը Վարկային կազմակերպությունը չափում, ճանաչում և գրանցում է հաշվեգրման եղանակով, անկախ եկամտի փաստացի ստացման կամ վճարումների իրականացման ժամկետից:

Միջնորդավճարներից և այլ նմանատիպ վճարներից եկամուտներ ու ծախսեր

Միջնորդավճարները, վարձավճարները և այլ եկամուտային ու ծախսային հոդվածները հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով, ծառայությունների մատուցման ընթացքում:

Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչում

Արտարժույթային գործարքներից եկամուտները (վնասը) ներառում է արտարժույթով ակտիվների կամ պարտավորությունների վերագնահատումից եկամուտը (վնասը):

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթային հոդվածների վերահաշվարկից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են որպես ծախս կամ եկամուտ:

Ստորև ներկայացվում են ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում Կազմակերպության կողմից օգտագործված տարեվերջյան փոխարժեքները.

	31 Դեկտեմբեր 2014թ.	31 Դեկտեմբեր 2013թ.
ՀՀ դրամ/ 1ԱՄՆ դոլար	474.97	405.64

Հարկային հաշվառում

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, որի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտներից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության պարտավորությունների մեթոդի համաձայն: Հետաձգված հարկերը հաշվի են առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ հետաձգված շահութահարկը առաջացել է գույքի վրա կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններում ակտիվների կամ պարտավորությունների նախնական ճանաչման ժամանակ և ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում գործում են նաև բազմաթիվ այլ գործառնական հարկեր, որոնք հաշվարկվում են ելնելով Կազմակերպության գործունեությունից: Այս հարկերը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են՝ այլ ծախսեր՝ հոդվածում: Անուղակի հարկերի գումարներն ներառվում են այն նյութական կամ ոչ նյութական արժեքի գույքի մեջ որին վերաբերվում են այդ հարկերը:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներն ու դրանց համարժեքները ներառում են հաշիվները բանկերում: Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է ուղղակի մեթոդով:

Ֆինանսական գործիքներ

Կազմակերպությունը ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը հաշվեկշռում ճանաչում է այն ժամանակ, երբ այն դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական առուվաճառքի դեպքում դրանք ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ: Սովորական ճանապարհով ձեռք բերված ֆինանսական գործիքները, որոնք հետագայում պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով, գործարքի օրվա և պայմանագրի օրվա միջև ընկած ժամանակահատվածում հաշվառվում են նույն եղանակով, որով հաշվառվում են ձեռքբերված գործիքները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած, ներդրումների դեպքում, գործարքին անմիջապես վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ֆինանսական արդյունքներում ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումները:

Սկզբնական ճանաչումից հետո, ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններին չվերաբերող բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները (ներառյալ վաճառքի համար պահվողները) չափվում են ամօրտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորությունները հետապնդում հաշվառվում են իրական արժեքով:

Կազմակերպությունը իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգել է ըստ հետևյալ դասերի՝ վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Ներդրումների դասակարգումը ըստ դասերի իրականացվում է ձեռքբերման պահին՝ առաջնորդվելով դեկավարության կողմից հաստատված կանոններով: Սկզբնական ճանաչումից հետո Կազմակերպությունը կարող է, հնարավորության և անհրաժեշտության դեպքում, վերադասակարգել իր ֆինանսական ակտիվները յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Վարկային կազմակերպության կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Հետագայում վարկի հաշվեկշռային արժեքը որոշվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք չունեն մարման հաստատուն ժամկետներ, հաշվառվում են ակնկալվող մարման ժամկետի վրա հիմնված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Հաճախորդներին տրված վարկերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկման կորուստների պահուստներով:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ Կազմակերպությունը գնահատում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկման աստիճանը:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- լրացել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքը
- Կազմակերպությունը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանել է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ համաձայն փոխանցման համաձայնաժողովի, և
- Կազմակերպությունը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Կազմակերպությունը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքը և չի փոխանցել ու չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, ինչպես նաև չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը ճանաչվում է մինչև Կազմակերպության ֆինանսական ակտիվում շարունակական մասնակցությունը: Փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև ստացած շարունակական մասնակցությունը որոշվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը կամ փոխհատուցման վճարվելիք գումարը, որ Կազմակերպությունից կարող է պահանջվել:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է այն ժամանակ, երբ այն մարվում կամ չեղյալ է համարվում, կամ լրանում է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Երբ գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է էականորեն տարբերվող պայմաններով, բայց միևնույն փոխառուին վերաբերող պարտավորությամբ, կամ էականորեն փոփոխվում են գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանները, նման փոխանակումը կամ փոփոխությունը պետք է հանգեցնի սկզբնական պարտավորության ապաճանաչման և նոր պարտավորության ճանաչման, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վարկային կազմակերպությունը ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Վարկային կազմակերպության ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է “Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգի” համաձայն:

Պաշարներ

Պաշարների հաշվապահական հաշվառումը կատարվում է համաձայն ՀՀՄՍ 2 ստանդարտի: Պաշարները հաշվառվում են ձեռք բերման արժեքով: Փոխադարձ փոխարկելի հանդիսացող պաշարները ելքագրվում են “Առաջին Մուտք Առաջին Ելք” (ՖԻՖՈ) մեթոդով:

Վարձակալություն

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատրի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով): Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Վարկային կազմակերպությանը ետ վերադարձման:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են

Համակարգչային սարքավորումներ	3 տարի
Փոխադրամիջոցներ	5 տարի
Գրասենյակային գույք	5 տարի
Վարձակալած հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսեր	20 տարի

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են: Վերագնահատման արդյունքները արտացոլվում են ՀՀՄՍ 16-ով սահմանված կարգով:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութայան ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերը:

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են ինքնարժեքով: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և ցանակացած կուտակված արժեզրկման ծախս: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի և անորոշ: Որոշելի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցողները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման համար, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշները: Որոշելի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվների ամորտիզացիայի ժամանակահատվածներն ու մեթոդները վերանայվում են առնվազն յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջին:

Օգտակար ծառայության անորոշ ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, բայց տարին մեկ անգամ ստուգվում են արժեզրկման համար անհատական կամ դրամային միջոցներ ստեղծող միավորի մակարդակով: Օգտակար ծառայության անորոշ ժամկետ ունեցող ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը վերանայվում է յուրաքանչյուր տարի՝ պարզելու համար, թե արդյոք ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը դեռևս անորոշ է գնահատվում:

Փոխառություններ

Փոխառությունները, որոնք ներառում են հաճախորդներից ներգրավված փոխառություններ, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված գուտ մուտքերի իրական արժեքով՝ հանած անմիջապես վերագրելի գործառնական ծախսերը: Սկզբնական գնահատումից հետո փոխառություններն հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակ, երբ ապաճանաչվում են պարտավորությունները, ինչպես նաև ամորտիզացիոն ընթացակարգի միջոցով:

Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ Կազմակերպությունն անցյալ դեպքերի արդյունքում ունի իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն և, հավանական է, որ պարտավորության մարումը կպահանջի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք և հնարավոր կլինի պարտավորության գումարը արժանահավատորեն գնահատել:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվանցվում են և զուտ գումարը արտացոլվում է հաշվեկշռում, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարների հաշվանցման օրենսդրորեն հաստատված իրավունք, և առկա է զուտ գումարների հիման վրա հաշվանցման կամ ակտիվի իրացման ու միաժամանակ պարտավորության մարման մտադրություն:

4. Զուտ տոկոսային եկամուտ

	2014թ.	հազար դրամ 2013թ.
Տոկոսային եկամուտ	237,414	168,030
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6,851	16,948
Ժամկետային ավանդներ բանկերում	492	660
Այլ տոկոսային եկամուտներ	244,757	185,638
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ		
Տոկոսային ծախս	(61,482)	(44,630)
Հաճախորդներից ստացված փոխառություններ	(124)	(3,196)
Այլ տոկոսային ծախսեր	(61,606)	(47,826)
Ընդամենը տոկոսային ծախս		
Զուտ տոկոսային եկամուտ	183,151	137,812

5. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ

	2014թ.	հազար դրամ 2013թ.
Հաճախորդներին տրված վարկերի սպասարկում	27,431	32,031
	27,431	32,031

6. Արտարժույթի գործաքներից ստացված վնաս

	2014թ.	հազար դրամ 2013թ.
Արտարժույթի վաճառքից ստացված զուտ վնաս	(174)	(103)
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ վնաս	(267)	(45)
	(441)	(148)

7. Այլ գործառնական եկամուտ

	2014թ.	հազար դրամ 2013թ.
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	49,679	61,330
Հիմնական միջոցների օտարումից ստացված եկամուտներ	371	
Ստացված շնորհներ	350	
	50,400	61,330

8. Վարկերից և այլ փոխառություններից առաջացած կորուստներ

	2014թ.	հազար դրամ 2013թ.
Վարկերի, ավանդների, դեբ. պարտքերի կորուստների վերականգնումից եկամուտ	119,033	135,670
Վարկերի, ավանդների, դեբ. պարտքերի կորուստներին հատկացում	(189,603)	(187,764)
	(70,570)	(52,094)

9. Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2014թ.	հազար դրամ 2013թ.
Աշխատավարձեր	(69,186)	(47,602)
Պարգևավճարներ	(1,411)	(1,320)
Անձնակազմի այլ վճարներ	(6,203)	(4,241)
	76,800	53,163

10. Այլ ընդանուր վարչական ծախսեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2014թ.	2013թ.
Շենքի և այլ հիմնական միջոցների վարձակալության ծախսեր	(5,274)	(3,840)
Շենքի տեխնիկական սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	(1,108)	(620)
Սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	(209)	(84)
Կապի և հաղորդակցական միջոցների գծով ծախսեր	(4,567)	(5,071)
Փոխադրամիջոցների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	(3,600)	(4,721)
Անդամավճարներ	(0)	(960)
Զփոխհատուցվող հարկեր և տուրքեր	(765)	(709)
Վարկերի սրամաղրման և վերադարձման գծով ծախսեր	(0)	(60)
Գործուղման ծախսեր	(1,561)	(2,092)
Ապահովագրության գծով ծախսեր	(2,151)	(1,287)
Գրասենյակային ծախսեր	(1,747)	(1,514)
Առդիտի և այլ խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	(3,000)	(3,000)
Այլ գործառնական ծախսեր	(0)	(50)
Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի գծով ծախսեր	(0)	(777)
Այլ կառավարչական ծախսեր	(6,361)	(4,512)
	(30,343)	(29,297)

11. Այլ ծախսեր

	<i>հազար դրամ</i>	
	2014թ.	2013թ.
Ամորտիզացիոն մասհանումներ	(1,733)	(4,244)
Տույժեր ու տուգանքներ	(0)	(1,000)
Այլ ծախսեր	(5,828)	(1,555)
	(7,561)	(6,799)

12. Շահութահարկի գծով ծախս

	<i>հազար դրամ</i>	
	2014թ.	2013թ.
Ընթացիկ հարկային ծախսեր	(14,973)	(18,328)
	(14,973)	(18,328)

13. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	2014թ.	2013թ.
Ընթացիկ հաշիվներ բանկում	2,710	2,777
Ընթացիկ հաշիվների պահուստ	(28)	(27)
	2,682	2,750

14. Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ

	<i>հազար դրամ</i>	
	2014թ.	2013թ.
Բանկերում ներդրված ավանդներ	175,039	16,830
Բանկերում ներդրված ավանդների պահուստ	(1,762)	(168)
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպ. նկատմամբ	173,277	16,662

15. Վարկեր և փոխառվածություններ հաճախորդներին

	2014թ.	հազար դրամ 2013թ.
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	1,350,413	1,326,240
Վարկերի արժեզրկման պահուստ	(91,753)	(28,620)
Ընդամենը վարկեր և փոխառվածություններ հաճախորդներին	1,258,660	1,297,620

Վարկերի և այլ փոխառությունների պահուստավորում

	2014թ.	հազար դրամ 2013թ.
սկզբնական մնացորդ,	28,620	61,216
պահուստին մասհանումներ,	316,523	345,222
պահուստի օգտագործում,	(253,390)	(377,818)
վերջնական մնացորդ.	91,753	28,620

Տրամադրված վարկերի վերլուծությունն ըստ դասերի(անվանական արժեքով) ունի հետևյալ տեսքը.

	2014թ.	հազար դրամ 2013թ.
Գյուղատնտեսություն	961,753	869,764
Արդյունաբերություն	97,844	135,694
Շինարարություն	27,884	29,087
Առևտուր	117,053	162,174
Փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն	13,613	23,086
Կեցության և հանրային սննդի կազմակերպում	19,981	34,868
Տեղեկատվություն և կապ	1,821	2,659
Առողջապահություն	1,453	2,820
Հիփոթեքային վարկեր	1,409	4,628
Տնտեսության այլ ճյուղեր	52,376	
Սպառողական վարկեր	59,325	61,460
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	1,354,512	1,326,240

16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Գրասենյակ ային գույք	Համակարգչ. սարքավորո ւմներ	Փոխադրամ իջոցներ	Կապիտալ ներդրումնե ր հիմնական միջոցներում	հազար դրամ Համակարգչ. Մրագրեր և այլ հիմակ միջոց.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1.01.2014	4,285	4,649	18,454	10,779	3,340	41,507
Ավելացում	23	176	18	-	1,955	2,172
Օտարում կամ լուծարում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31.12.2014	4,308	4,825	18,472	10,779	5,295	43,679
Մաշվածք						
Մնացորդը առ 1.01.2014	3,790	4,582	17,025	4,072	2,425	31,894
Ավելացում	280	73	541	545	294	1,733
Նվազեցում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31.12.2014	4,070	4,655	17,566	4,617	2,719	33,627
Հաշվեկշռային արժեք առ 31.12.2014	238	170	906	6,162	2,576	10,052

	Գրասենյակային գույք	Համակարգչ. սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում	հազար դրամ	
					Համակարգչ. ծրագրեր և այլ հիմնական միջոց.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը առ 1.1.2013	4,163	4,557	34,485	10,501	3,099	56,806
Ավելացում	122	92	995	278	360	1,847
Օտարում կամ լուծարում	-	-	(17,026)	-	(119)	(17,145)
Մնացորդը առ 31.12.2013	4,285	4,649	18,454	10,779	3,340	41,508
Մաշվածք						
Մնացորդը առ 1.1.2013	3,498	4,378	27,845	3,528	2,186	41,435
Ավելացում	293	204	2,845	544	358	4,244
Նվազեցում	-	-	(13,665)	-	(119)	(13,784)
Մնացորդը առ 31.12.2013	3,791	4,582	17,025	4,072	2,425	31,895
Հաշվեկշռային արժեք առ 31.12.2013	494	67	1,428	6,708	914	9,611

17. Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ

	հազար դրամ	
	2014թ.	2013թ.
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	11,883	971
Դեբիտորական պարտքերի պահուստ	(283)	(119)
	11,600	852

Դեբիտորական պարտքերի և այլ ակտիվների պահուստավորում

	հազար դրամ	
	2014թ.	2013թ.
սկզբնական մնացորդ,	119	6,271
պահուստին մասհանումներ,	3,170	4,569
պահուստի օգտագործում,	(2,979)	(10,721)
վերջնական մնացորդ.	310	119

18. Այլ ակտիվներ

	հազար դրամ	
	2014թ.	2013թ.
Արագամաշ առարկաներ	1,967	47
Այլ ակտիվներ	31,215	25,302
	33,182	25,349

19. Հաճախորդներից ներգրավված փոխառություններ

	հազար դրամ	
	2014թ.	2013թ.
Հիմնարկներից ստացված փոխառություններ	3,760	8,788
ԳՖԿ ՄԻԳ ստացված փոխառություններ	156,707	155,510
Այլ ոչ առևտրային կազմակերպությունից ստացված փոխառություն	0	380,220
Մասնակցից ստացված փոխառություն	643,669	112,135
	804,136	656,653

20. Այլ պարտավորություններ

	հազար դրամ	
	2014թ.	2013թ.
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	33,293	62,594
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	5,033	2,561
Պարտավորություններ բյուջեի նկատմամբ	5,421	10,524
Այլ պարտավորություններ	27,678	6,484
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	71,425	82,163

21. Կանոնադրական Կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալը 575,590 հազար ՀՀ դրամ է, որը կազմված է ՍՊԸ-ի 2 սեփականատիրոջից՝ ԷԿԼՕՖ Հիմնադրամ՝ 72,8%, ԷԿԼՕՖ Միջազգային Հիմնադրամ՝ 27.2% :

Պայմանական պարտավորություններ

Հարկային ու իրավական պարտավորություններ

Կազմակերպությունը գործունեություն է ծավալել համաձայն օրենսդրության պահանջների:

Առ 31 դեկտեմբեր 2014թ. Կազմակերպության դեմ չի ներկայացվել ոչ մի դատական հայց կամ բողոք: Այդ պատճառով Կազմակերպությունը չի նախատեսել նման հարկային կամ դատական պարտավորությունների պահուստ:

22. Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24-ի՝ “Փոխկապակցված կողմերի բացահայտում”, կողմերը համարվում են փոխկապակցված, եթե մի կողմը հնարավորություն ունի վերահսկել մյուս կողմին կամ էական ազդեցություն ունենալ մյուս կողմի ֆինանսական և գործառնական որոշումների կայացման վրա: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների տեսանկյունից, փոխկապակցված կողմերը ներառում են Կազմակերպության ղեկավարության անդամներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց, ինչպես նաև այլ անձանց և կազմակերպություններին, որոնք փոխկապակցված են կամ համապատասխանորեն վերահսկվում են նրանց կողմից:

Ընկերությունը ԷԿԼՕՖ Հիմնադրամից և ԷԿԼՕՖ Միջազգայինից ունի ներգավված փոխառություններ:

	31.12.2013թ.	Ավելացում	Նվազում	31.12.2014թ.
Ներգրավված փոխառություն ԷԿԼՕՖ Հիմնադրամ	112,136	138,700	(69,241)	181,595
Ներգրավված փոխառության դիմաց հաշվարկված և վճարված տոկոսներ ԷԿԼՕՖ Հիմնադրամ	593	16,435	(16,081)	946
Ներգրավված փոխառություն ԷԿԼՕՖ Միջազգային	380,220	81,854	-	462,074
Ներգրավված փոխառության համար հաշվարկված և վճարված տոկոսներ ԷԿԼՕՖ Միջազգային	8,896	31,117	(29,862)	10,152
Ընդամենը	501,845	268,106	(115,184)	654,767

Ղեկավար անձնակազմի գծով փոխհատուցումները ներկայացված են ստորև

	2014թ.	հազար դրամ 2013թ.
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	35,236	25,801
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով փոխհատուցումներ	35,236	25,801

Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունը ըստ նրանց սպասվող մարման ժամկետների:

առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.

	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-3 տարի	հազար դրամ 3 տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,710	-	175,039	-	-	177,749
Պահանջներ կառավարության նկատմամբ	-	-	303	-	-	303
Հաճախորդներին տրված վարկեր	421,982	93,703	403,925	390,744	44,158	1,354,512
Այլ ակտիվներ	27256	68	4,653	463	-	32,440
	451,948	93,771	583,920	391,207	44,158	1,565,004
Պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	152,554	651,583	804,137
Այլ պարտավորություններ	-	28717	10,552	-	-	39,269
	-	28717	10552	152554	651583	843,406
Զուտ դիրք	451,948	65,054	573,368	238,653	(607,425)	721,598
Կուտակային ճեղքվածք	451,948	517,002	1,090,370	1,329,023	721,598	

առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.

	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-3 տարի	հազար դրամ 3 տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,777	-	16,830	-	-	19,607
Պահանջներ կառավարության նկատմամբ	-	-	8,234	-	-	8,234
Հաճախորդներին տրված վարկեր	126,754	108,227	451,275	608,676	31,308	1,326,240
Այլ ակտիվներ	6,004	1	7,484	-	-	13,489
	135,535	108,228	483,823	608,676	31,308	1,367,570
Պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	-	656,653	656,653
Այլ պարտավորություններ	12,335	8,896	13,578	-	-	34,809
	12,335	8,896	13,578	-	656,653	691,462
Զուտ դիրք	123,200	99,332	470,245	608,676	(625,345)	676,108
Կուտակային ճեղքվածք	123,200	222,532	692,777	1,301,453	676,108	

23. Ռիսկի կառավարում

Կազմակերպության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ներառում է ռիսկի կամ ռիսկերի համախմբության որոշակի մակարդակի վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկը հանդիսանում է ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասը, և գործառնական ռիսկերը գործունեության ծավալման անխուսափելի հետևանքն են: Այդ պատճառով Կազմակերպության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Կազմակերպության վիճակի վրա դրանց անցանկալի ազդեցությունները:

Կազմակերպությունը նպատակ ունի ախտորոշելու և վերլուծելու ռիսկերը, սահմանելու ռիսկի համապատասխան սահմանափակումները և վերահսկումները, և վերահսկելու ռիսկերը և համապատասխանությունը սահմանափակումներին՝ օգտագործելով արժանահավատ և ժամանակակից տեղեկատվական համակարգերը:

Ռիսկի կառավարումը իրականացնում է Կազմակերպության ղեկավար անձնակազմը: Ղեկավարությունը ախտորոշում, գնահատում և հեջավորում է ֆինանսական ռիսկերը՝ սերտորեն համագործակցելով Կազմակերպության գործառնական միավորների հետ: Ռիսկի կարևորագույն տեսակներն են վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը, գործառնական ռիսկը և այլ գործառնական ռիսկերը: Շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը:

25.1 Վարկային ռիսկ

Կազմակերպությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի, որն իրենից ներկայացնում է ռիսկ, որ պայմանագրի մյուս կողմը, չիրականացնելով իր պարտավորությունը, Կազմակերպությանը կպատճառի ֆինանսական վնաս: Վարկային ռիսկը Կազմակերպության գործունեության կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով Ղեկավար անձնակազմը ավելի մեծ ուշադրությամբ է վերահսկում այն: Վարկային ռիսկը հիմնականում կապված է վարկային գործունեության հետ:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափն առանց գրավի կամ այլ վարկային ապահովման

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի վատագույն տարբերակը առ 31 դեկտեմբեր 2014թ. և 2013թ., առանց հաշվի առնելու ցանկացած գրավ կամ այլ վարկային ապահովումներ:

	Ծանոթագրություն	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափը առ 31 դեկտեմբեր 2014թ.	Համախառն առավելագույն ռիսկի չափը առ 31 դեկտեմբեր 2013թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	2,710	2,777
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	175,039	16,830
Վարկեր և փոխասվություններ հաճախորդներին	15	1,354,512	1,326,240
Ընդամենը վարկային ռիսկ		1,532,261	1,345,847

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության պարտքային ռիսկերը ամբողջությամբ կենտրոնացված են ՀՀ-ում:

Տնտեսության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է Կազմակերպության վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները անվանական արժեքներով առ դեկտեմբերի 31-ը դասակարգված ըստ պայմանագրային կողմի տնտեսության ճյուղի:

	Ֆին. հաս- տատու թյուններ	Գյուղատ- նտես- ություն	Արդյունա- բերություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Փոխադրա- միջոցներ	հազար դրամ	
							Այլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,710	-	-	-	-	-	-	2,710
Պահանջներ ֆինանսական կազմ. նկատմամբ	175,039	-	-	-	-	-	-	175,039
Հաճախորդներին տ- րված վարկեր	-	961,753	97,844	27,884	117,053	13,613	136,365	1,354,512
Առ 31/12/2014թ.	177,749	961,753	97,844	27,884	117,053	13,613	136,365	1,532,261
Առ 31/12/2013թ.	19,607	869,764	135,694	29,087	162,174	23,086	106,435	1,345,847

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Կազմակերպությունը ղեկավարում, սահմանափակում և վերահսկում է ցանկացած բացահայտված վարկային ռիսկի կենտրոնացումները՝ մասնավորապես, մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև արդյունաբերական և աշխարհագրական սեգմենտների կտրվածքով:

Վարկային ռիսկի մակարդակը վերահսկելու նպատակով Կազմակերպությունը սահմանում է մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի նկատմամբ ռիսկի ընդունելի մակարդակի սահմանաչափերը: Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ավելի հաճախակի վերանայման:

Վարկային ռիսկի չափը կառավարվում է նաև փոխառուների և հնարավոր փոխառուների՝ մայր գումարի և տոկոսավճարների վճարման հնարավորության վերլուծության և, անհրաժեշտության դեպքում, սահմանաչափերի փոփոխության միջոցով:

Գրավ

Կազմակերպությունը կիրառում է մի շարք կանոններ և միջոցներ՝ վարկային ռիսկը մեղմելու նպատակով: Դրանցից ամենատարածվածը տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելն է, որը համընդհանուր գործելակերպ է: Կազմակերպությունը սահմանում է ուղեցույցներ՝ գրավի որոշակի տեսակների ընդունելի լինելու և վարկային ռիսկի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխառվածությունների դիմաց հիմնական գրավների տեսակներն են.

- Հիփոթեքային պայմանագրով գրավադրված անշարժ գույք
- Երաշխավորությունները

Ստորև ներկայացված է վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ գրավի տեսակների.

	հազար դրամ	
	2014թ.	2013թ.
Անշարժ գույք	1,057,242	933,558
Սարքավորումներ և այլ հիմնական միջոցներ	3,420	9,737
Փոխադրամիջոցներ	41,196	57,449
Երաշխավորություն	252,654	323,365
Այլ գրավ	0	2,131
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	1,354,512	1,326,240

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Կազմակերպության դուրս գրված վարկերը, ունեն հետևյալ տեսքը

	հազար դրամ	
	2014թ.	2013թ.
Դուրս գրված վարկեր	194,969	174,505
Դուրս գրված տոկոսներ, տյուժեր	253,993	231,436
Ընդամենը դուրս գրված վարկեր	448,963	405,941

25.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը կամ ապագա դրամական հոսքերը կտատանվեն շուկայում առկա փոփոխությունների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքի և փոխարժեքի տատանումները: Կազմակերպությունը չի տեղաբաշխել և չի ստացել տատանվող տոկոսադրույքով վարկեր:

Փոխարժեքային ռիսկ

Փոխարժեքային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կփոփոխվի արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների հետևանքով: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

25.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Կազմակերպությունը չի կարողանա մարել իր վճարման պարտավորությունները սթրեսային և նորմալ իրավիճակներում: Այս ռիկսի սահմանափակման համար Ղեկավարությունը կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև ապավելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Կազմակերպության իրացվելիության վերահսկողությունը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ինչպես նաև ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության հաշվեկշռային գործակիցները: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ամփոփում է Կազմակերպության ֆինանսական պարտավորությունները ըստ մարման ժամկետների՝ 2014թ. 31 դեկտեմբերի դրությամբ, հիմնվելով չգեղջված վճարումների պայմանագրային պարտավորությունների վրա: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ դրանք կպահանջվեն անմիջապես:

Առ 31 դեկտեմբեր 2014

	Ցպահանջ, մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավել	հազար դրամ Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	423,915	380,220	804,137
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	30,373	8,896	-	-	39,269
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	-	30,373	8,896	152,554	651,583	843,406

Առ 31 դեկտեմբեր 2013

	Ցպահանջ, մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավել	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	-	-	656,653	656,653
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,882	8,896	-	-	-	10,778
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	1,882	8,896	-	-	-	667,431

Կապիտալի համարժեքություն

Կազմակերպության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակն այն է, որ Կազմակերպությունը համատասխանի հաստատված արտաքին պահանջերին: Կազմակերպությունը շահագրգռված է պահպանելու բարձր վարկային վարկանիշ և կապիտալի առողջ նորմատիվներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և սեփական կապիտալը հետևողականորեն աճեցնելու գործում:

Կազմակերպությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը՝ կատարելով ճշգրտումներ, որոնք առաջանում են տնտեսական պայմանների և ռիսկի բնույթի փոփոխության հետևանքով: Նախորդ տարվա համեմատ փոփոխություններ չեն եղել Կազմակերպության նպատակներում, քաղաքականությունում և գործողություններում:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկի կշիռների ստորակարգության՝ դասակարգվելով համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի բնույթի և գնահատման:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը սահմանել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը՝ 150,000 հազար ՀՀ դրամ: Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Կազմակերպությունը պահպանել է կապիտալին ներակայացվող բոլոր պահանջները: Հաշվետու տարում վերջի դրությամբ ընդհանուր կապիտալը կազմել է՝ 635,486 հազ. ՀՀ դրամ:

Արմեն Մուրադյան
Գործադիր տնօրեն

Կարինե Պապուջյան
Գլխավոր հաշվապահ